

2013-01-07

Reglabs verksamhetsberättelse 2013

INLEDNING

Nationellt är Reglab numer etablerat och erkänt som en betydelsefull aktör. Under året har en halvtidsutvärdering av Reglab genomförts och enligt resultaten bedöms kvaliteten på verksamheten vara hög och till nytta för medlemmarna. Framgångsfaktorerna ligger i de tre starka fundamenten: Reglab är medlemsägt, aktiviteterna styrs av medlemmarnas behov och verksamheten baseras på kollegialt lärande.

Reglab som modell för ett kostnadseffektivt byggande av kunskap och kompetens väcker intresse – både nationellt och internationellt. Reglabs ”plattform-organisation” och metoder för kollegialt lärande uppmärksammas, både av praktiker och i akademiska sammanhang.

Under det senaste året har Reglab breddat sitt samarbete och nätverk – både med viktiga forskningsmiljöer och genom flera nya partner-organisationer. De internationella kontakterna har ökat och det finns nu en potential att utveckla ett nordiskt nätverk av Reglab-liknande organisationer.

Medlemsdiskussionen har präglats av arbetet med de nya strukturfonderna, inte minst ett starkt intresse för uppföljning – flera utvecklingsprojekt för nya mått har initierats.

Förutom erfarenhetsutbytet i olika lärprojekt, har Reglab både lanserat sin första antologi, *Behövs regioner?* och genomfört sin första större studie, *Medelstora städers attraktionskraft* under året.

AKTIVITETER 2014

Nedan följer en redovisning av de viktigaste händelserna under 2013, indelade efter huvudsakligt sakområde. Samtliga lärprojekt har utvärderats av deltagarna; utvärderingarna finns att hämta på <http://www.reglab.se/om-reglab/styrelse/uppfoljning-av-larprojekt/>

Område: Regionernas utveckling

Reglabs första antologi *Behövs regioner?* som diskuterar den regionala nivåns betydelse för tillväxt och utveckling, lanserades på årskonferensen 2013. Antologin innehåller bland annat case från Östergötland, Skåne, Norrbotten och Dalarna. Redaktörer är Fredrik Rakar och Pontus Tallberg. Boken har rönt ett stort intresse från medlemmar och samverkanspartner. En översättning till engelska är påbörjad.

Kommunernas region, är en studie av hur det kommunala inflytandet organiserats i nuvarande regioner och regionförbund. Studien beställdes av SKL och Reglab, som ett stöd för de regionförbund som 2015 ska övergå till landstinget och bli regionkommuner. Studien presenterades på årskonferensen.

Hur mäter man regional utveckling? Frågan var tema för Reglabs årskonferens 2013 och har diskuterats livligt under året. Tillsammans med Regionförbundet Östsam har Reglab startat utvecklingsprojektet *Breddat mått för regional utveckling*, med mål att utveckla indikatorer som speglar inte bara den ekonomiska, utan också den sociala och miljömässiga utvecklingen i regionerna. En förstudie startar i januari 2014.

På årskonferensen träffades också *Reglabs analytikernätverk* i en workshop på temat uppföljning.

Område: Innovation

Innovation är ett kärnområde i Reglabs verksamhet. Under 2013 har fokus framför allt legat på innovation i offentlig sektor.

Seminarie serien *Offentlig kraft* har genomfört fyra seminarier om innovation i offentlig sektor – bland annat om avfallshantering, regionens roll, tjänsteutveckling och hållbara stadsmiljöer. 15 personer från 8 medlemmar har deltagit.

En workshop om *social innovation* genomfördes under årskonferensen. Reglab har också deltagit i Social innovation Europe i Bilbao.

Reglabs innovationsindex reviderades under våren i ett utvecklingsprojekt. En ny mätning av innovationsindex har genomförts under hösten, resultatet presenteras på årskonferensen 2014.

I samband med revideringen gjordes en förstudie kring ett *Lokalt innovationsindex*. Flera medlemmar är intresserade av att gå vidare och utveckla ett ”lokalt förnyelseindex”, men projektet har tills vidare inte prioriterats.

Nätverket *Forum för Klusterutveckling* träffades i en workshop på årskonferensen. Under våren diskuterades möjligheten att göra Reglab till en nationell nod för stöd till klusterutveckling, genom att samla nätverket, klusterledarutbildningen och den årliga klusterkonferensen under Reglab. Efter diskussioner med Vinnova och Tillväxtverket beslutades att inte genomföra satsningen, i brist på finansiering.

I fortsättningen kommer Reglab dock att göra en del av årskonferensen till mötesplats för klusterintresserade, eftersom den nationella klusterkonferensen lades ner under 2013. Reglab är medlem av European cluster alliance och har deltagit i konferensen TCI 2013.

Under 18 månader har Reglab varit värd för det Vinnova-finansierade utvecklingsprojektet *Innovationsupphandling*, ett pilotnätverk med sex regionala medlemmar. Avsikten var att tillsammans utveckla kunskap om innovationsupphandling, för att senare sprida det till andra. Projektet genomförde ett antal seminarier, bland annat på årskonferensen, men anser i slutrapporten att man var för tidigt ute för att nå sitt mål – i praktiken saknades konkreta fall att lära från. Slutrapporten finns att läsa på www.reglab.se/rapporter

Område: Kompetensförsörjning

Lärprojektet *Nya perspektiv på mångfald* avslutades i januari. Syftet var att visa på nytänkande initiativ och satsningar inom mångfaldsområdet. 15 personer från 8 organisationer deltog i fyra workshopar i Lund, Botkyrka, Gnosjö och Kiruna. Lärprojektet är dokumenterat som film.

Förarbetet till *Indikatorer för regional kompetensförsörjning* har pågått under hela året. I november startade utvecklingsprojektet med ca 40 deltagare från 20 medlemmar, samt Tillväxtanalys. Målet är att utveckla gemensamma indikatorer för att följa matchningen av utbud och efterfrågan inom den regionala kompetensförsörjningen. Resultatet beräknas vara färdigt i april 2014.

Nätverket Kompetensförsörjning har träffats i tvådagarsmöten vid ett par tillfällen under året. I nätverket ingår samtliga ansvariga för kompetensplattformarna och flera berörda myndigheter, liksom Näringsdepartementet. Under året har nätverket skapat en ny, förbättrad organisation, för att underlätta samordningen av myndighetsinformation och regionernas erfarenhetsutbyte.

Område: Attraktionskraft

Lärprojektet *Den demografiska utmaningen* avslutades i mars. Ett 40-tal personer från 12 medlemsorganisationer deltog, bland annat med representanter från Hedmarks fylke i Norge. Utgångspunkten var den befintliga demografiska situationen i många regioner och frågan ”Givet att vi inte blir många fler – hur kan vi skapa en god livsmiljö?”. I läroprojektet samarbetade Reglab med Näringsdepartementet, Arena för tillväxt och Nordregio.

Studien *Medelstora städers växtkraft*, Reglabs första egna studie, presenterades i november. Det är en analys av 50 svenska kommuners tillväxt, utförd av Copenhagen economics. 14 medlemmar deltog i studien och fördjupningsseminariet.

Områden: Digitalisering, folkhälsa, internationalisering

Lärprojektet *Digital agenda* avslutades i september. Ca 25 personer från 12 medlemmar, Folkbildningsrådet och Näringsdepartementet har träffats i fyra workshopar, bland annat om skolfrågor, e-samhälle, forskningsfronten och regionala digitala agendor. Lärprojektet är dokumenterat som film.

Nätverket *Frusam* har upphört och valt att fortsätta sin verksamhet inom projektet *Breddat mått för regional utveckling*. Att utveckla bättre mätmetoder för tillväxt och utveckling har varit ett av nätverkets viktigaste mål.

Under hösten har ett seminarium om regionernas internationella samarbeten planerats: *Den globala regionen*. Seminariet genomförs den 21 januari 2014.

Konferenser

Årskonferensen 2013 i Luleå med temat *Behöver vi ett bredare tillväxtbegrepp?* blev en mycket lyckad tillställning med många deltagare, hög kvalitet på tema, keynotes och workshopar och många positiva reaktioner. Sammantaget har etableringen av Reglabs årskonferens som en mötesplats inom regional utveckling, bidragit till utvecklingen av

hela Reglabs verksamhet – många träffas på årskonferensen, idéer väcks och samarbeten uppstår.

Forskarforum 2013 genomfördes i september i Umeå tillsammans med Cerum (Umu) och Ciir (Umu/LTU). Temat var *Stad/Region* – ett utforskande av relationen mellan städer och dess regionala omland. Konceptet Forskarforum utvecklades ytterligare detta år: vi lockade fler deltagare, hade ett aktuellt tema med intressanta forskarinspel och bra diskussioner mellan forskare och praktiker. I anslutning till konferensen arrangerade Umeå kommun ett välbesökt seminarium om Kulturhuvudstadsåret.

Planeringen av *Årskonferens 2014* i Örebro har startat under hösten. Konferensens tema blir ”Implementering av regionala planer och strategier”, med många inspiratörer och workshoppar. Region Örebro planerar aktiviteter och studiebesök i anslutning till konferensen.

Utbildningar

Behovet av en *högskolekurs för regionala utvecklare* har diskuterats under en längre tid och under hösten har planeringsarbetet kommit igång. Diskussioner med medlemmarna visar att det finns behov både av en gemensam basutbildning för nyanställda inom regional utveckling och en högskolekurs på mer avancerad nivå. Arbetet fortsätter under 2014, ambitionen är att en eller flera utbildningar ska kunna starta nästa höst.

Reglab har utvecklat en *utbildning för processledare*. En pilot ska genomföras i samarbete med SKL:s avdelning Tillväxt och samhällsbyggnad i feb-mars 2014. Flera medlemmar har efterfrågat kunskap inom mötesteknik och processledning.

Kommande aktiviteter

Vid Medlemsgruppens idémöte i september diskuterades nästa års verksamhet. 31 förslag från 14 medlemmar inkom. Fem sakområden prioriterades:

- Regionala styrkeområden/smart specialisering
- Fysisk planering
- Uppföljning och utvärdering
- Kollektivtrafik
- Kreativa näringar

Under hösten har planeringen för de nya aktiviteterna startat.

EJ GENOMFÖRDA PROJEKT

De flesta prioriterade aktiviteterna för 2013 har genomförts, dock inte alla:

- Ett seminarium inom området sammanhållningspolitiken, *EU2020 – nästa programperiod*, planerades under våren, men genomfördes inte. Medlemmarna bedömde att andra arrangemang täckte behovet.
- Under året har en form av tankesmedja planerats tillsammans med Näringsdepartementet/Regional utveckling. Planerna har inte realiserats. Främst på grund av tidsbrist.

- Den prioriterade aktiviteten inom området *Utvärdering av tillväxtpolitiken* har inte initierats, bland annat för att utvecklingsprojektet *Bredare mått för regional tillväxt* har prioriterats.

SAMARBETEN

Samarbete med akademien

Under året har Reglab knutit nära kontakter med fler svenska forskningsmiljöer inom regional utveckling, bland annat Cerum (UmU) och Cerut (KaU). Forskarforum är på väg att bli den årliga bas för möten mellan forskare och praktiker inom området, som vi önskar. Särskilt roligt är det att flera forskare valde att återvända till Forskarforum som deltagare.

Tillsammans med *Ciir*, excellence-center inom innovation, har Reglab utvecklat ett samarbete som kan fungera som en modell för andra forskningsmiljöer: Ciir har varit medarrangör för Forskarforum båda gångerna, deltagit med en workshop på årskonferensen och finns också representerade i Reglabs styrelse.

Under året har vi presenterat Reglabs verksamhet vid flera forskningskonferenser: *HSS-konferensen* i Eskilstuna, där Reglab också är en samarbetspartner; den internationella *Helix-konferensen* om lärande i Linköping, *WIRE 2013* på Irland och *RSA Regional meeting* i Galati, Rumänien. Deltagandet har visat på ett stort intresse för Reglab – både som mötesplats för forskare och praktiker och som kostnadseffektiv plattform för kompetensutveckling.

Under året har Reglabs forskningsspaningar på webben avslutats. Antalet läsare motiverar inte kostnaden.

Samarbete med andra organisationer

Som liten organisation samarbetar Reglab gärna med andra organisationer inom det regionala fältet. Några exempel från 2013 är:

- *Nordisk attraktionskraft*. Nordregios första konferens, där Reglab varit medarrangör tillsammans med Näringsdepartementet/Attraktionskraft Sverige. Ett 100-tal personer från hela Norden deltog i tvådagarskonferensen, som blir ett årligt arrangemang.
- *HSS 2013*, ett samarbete med Mälardalens högskola

Vi har också varit inbjudna till referensgruppen för det nationella regionalfondsprogrammet (Tillväxtverket) och den Nationella strategin för tillväxt och attraktionskraft (Näringsdepartementet).

Ett mål för Reglab är att få till stånd ett nordiskt nätverk av liknande organisationer. Vi har sedan tidigare ett samarbete med danska Reglab som stärktes under 2013, när styrelsen besökte danska Reglab. I Norge har vi deltagit i förarbetet till bildandet av *Norwegian Clusters* och i december inbjöds kansliet till Helsingfors, av Finlands

motsvarigheter till Näringslivsdepartementet och SKL, för att delta i diskussionerna kring en finsk motsvarighet till Reglab.

LÄRANDE

Reglabs modell för lärande och kompetensutveckling väcker intresse, både nationellt och internationellt. Många programsatsningar har numer ambitionen att bygga in arenor för kollegialt lärande och är nyfikna på Reglabs metoder och erfarenheter.

Ett arbete för att sammanställa Reglabs metoder har påbörjats och fortsätter under 2014. Det handlar bland annat om:

- Kvalitetssäkring av processledningen för Reglabs aktiviteter, med coaching av nya processledare och dokumentation/checklistor.
- Utvecklingen av lärprojektens bloggsidor, där all dokumentation samlas.
- Utveckling av en processledarutbildning, där nätverkslogik, dialogteori och mötesmetoder är viktiga delmoment.
- Deltagande i den internationella gruppen för Future centers.

Under året har vi haft diskussioner med *Kompetensplattform Gotland*, som ska testa metoden dialogforum för att samla upp näringslivets kompetensbehov i regionen. Reglab deltar i referensgruppen för projektet och ska fungera som följeforskare under testperioden.

Nästa års årskonferens kommer att bygga på de fyra lärperspektiv som genomsyrar Reglabs lärprojekt: Abstrakt tänkande, Konkret upplevelse Aktivt experimenterande och Reflektion.

KOMMUNIKATION

Den samlade dokumentationen från Reglabs aktiviteter växer. Dokumentationen koncentreras numer till webben – vi gör mycket få skriftliga rapporter. Under året har vi börjat sammanföra de olika aktiviteterna på webben under gemensamma sakområden: Innovation, Kompetensförsörjning mm, för att underlätta användningen.

Den kreativa användningen av lärprojektens bloggar har ökat. Bland annat använde *Den demografiska utmaningen* sin webb för en virtuell bokcirkel; *Nya perspektiv på mångfald* och *Digital agenda* har filmat flera möten och publicerat korta filmer som dokumentation.

Målgruppen för Reglabs kommunikation är tydlig och trogen; vi har drygt 1 500 prenumeranter på nyhetsbrevet och fler och fler som följer oss på twitter. Under året trendade vi två gånger som ”topstories” på twitter – under Årskonferensen och Forskarforum.

ORGANISATION

Reglabs *medlemsmöte* har genomförts för första gången, i samband med årskonferensen i Luleå och uppfattades allmän som ett positivt steg på vägen i Reglabs utveckling mot en etablerad och permanent organisation.

Styrelsen har haft tre möten, varav ett längre möte i Köpenhamn, där styrelsen dels besökte danska Reglab, dels diskuterade Reglabs långsiktiga strategi.

Vid mötet Köpenhamn deltog föreningen Generator Sverige med en förfrågan om ett närmare samarbete mellan Generator och Reglab, som på sikt skulle kunna innebära ett samgående. Styrelsen sa nej till förslaget.

Vid nästa medlemsmöte 2014, sker omval till styrelsen. Valberedningen har startat sitt arbete under hösten.

Medlemsgruppen har haft två möten. Vår mötet ägnades åt en fördjupad diskussion om organisatoriskt lärande, med inspel av professor Per-Erik Ellström. Höstmötet var ett ordinarie idémöte inför 2014. Under året har Sven-Erik Sahlén, Region Örebro, fungerat som planeringsansvarig för medlemsgruppen.

Reglab-partner. Reglab har fått två nya partner: forskningsinstitutet Nordregio och Boverket. Inför 2014 vill även Näringsdepartementet ha ett formellt samarbete med Reglab.

Kansliet har under året besökt Regionförbundet Södra Småland, Landstinget Västernorrland, Region Skåne och Region Örebro. Vi har genomfört workshoppar med en större grupp medarbetare hos Vinnova och Region Gotland. Kansliet har också med jämna mellanrum träffat regiondirektörerna i Regional kontakt.

Under 2014 har kansliet deltagit i seminarier och konferenser inom regional utveckling, bland annat: EU Open days i Bryssel; Attraktionskraftsdagen, The Conference, Reglab Danmarks årskonferens, Almedalsveckan i Visby, Stora tillväxtdagen och Future center summit i Amsterdam.

Vi har vid ett par tillfällen agerat processledare, moderatorer och gästföreläsare – på förfrågan från Reglabs medlemmar eller i sammanhang som rör regional utveckling.

UPPFÖLJNING

Samtliga större aktiviteter följs upp med enkäter till deltagarna. Vi gör också en uppföljning i halvtid med alla läroprojektsledare.

Halvtidsutvärdering

Under året har Ramböll management genomfört en halvtidsutvärdering av Reglabs verksamhet. Utvärderingen bygger på en enkät till 365 personer (svarsfrekvens 66%) och tio djupintervjuer. I korthet visar utvärderingen att:

- Reglabs förändringsteori håller.
- Skillnaderna mellan medlemmarna är relativt stora.
- Reglabs fundament står starka (dvs lärandemodell, delaktighet, inriktning, organisation).

Sammantaget är utvärderingen mycket positiv: verksamheten bedöms ha hög kvalitet, deltagarna har fått nya kunskaper och de använder sig av det de lärt sig i sitt arbete.

Framgångsfaktorerna ligger i tre starka fundament:

- Reglab är medlemsägt.
- Aktiviteterna styrs av medlemmarnas behov.
- Verksamheten baseras på kollegialt lärande.

Samtidigt visar utvärderingen att många medlemmar inte får ut maximalt av Reglabs aktiviteter. Framför allt handlar det om det organisatoriska lärandet i respektive

organisation och i vilken utsträckning medlemsorganisationerna använder Reglab som ett strategiskt verktyg för utveckling.

EKONOMI

Eftersom SKL:s bokslut beräknas vara klart sista veckan i januari 2014, kan Reglabs ekonomiska resultat i skrivande stund inte redovisas, men prognosen visar på ett överskott på ca 525 000 kronor. Av detta är 375 000 kr en förhandsinbetalning av kommande medlemsavgift från Vinnova. Det egentliga överskottet är alltså ca 150 000 kr.

Som tidigare år, har det varit svårt att beräkna lärprojektens budgetar – några aktiviteter har attraherat färre deltagare än beräknat, andra fler. Generellt har det varit lite färre deltagare i våra aktiviteter än tidigare år – en av orsakerna tycks vara regionernas arbete med programskrivningen inför nästa strukturfondsperiod, som har tagit stora resurser. För att kompensera för detta har kansliet dragit ner på utgifterna, till exempel har vi avslutat forskningsspaningarna.

Vi har dock haft möjlighet att inom den samlade budgeten (medlemsavgift, samt överskott från lärprojekt) finansiera utgivningen av antologin *Behövs regioner?*, den nya mätningen av *Innovationsindex* och en högre ambitionsnivå för både *Forskarforum* och *Årskonferensen* (större arrangemang med fler talare och bättre lokaler).

2013 I SIFFROR

Här följer en sammanställning av några nyckeltal som är av intresse för att följa verksamhetens utveckling. Förra årets siffra visas inom parentes.

Reglab-medlemmar	24 (24)
Reglab-partner	4 (2)
Lärprojekt som startat under året*	4 (4)
Konferenser/seminarier	3 (3)
Studier/skrifter	2 (4)
Medlemmar som deltagit i lärprojekt	24 (24)
Deltagare i lärprojekt, sammanlagt	112 (140)
Genomsnitt deltagare lärprojekt	28 (35)
Deltagare Årskonferensen 2011	220 (160)
Medlemsförslag nya aktiviteter**	31 st från 14 medlemmar (29 st från 16 medlemmar).
Medl. som deltagit med workshop på årskonferensen	16 (14).
Prenumeranter på nyhetsbrevet	1 676 (1 532)
Följeslagare på Twitter	551 (343)

Som bilaga till verksamhetsberättelsen följer också en karta som visar alla platser i Sverige där Reglab haft aktiviteter under 2013.

* Lärprojekt står för en längre aktivitet – lärprojekt, seminarier, utbildning.

** Medlemsförslag innebär förslag som presenterats i Reglabs idémall och diskuterats i medlemsgruppen under året.

Mer information

Mer att läsa om Reglabs verksamhet och samtliga lärprojekt finns på Reglabs hemsida www.reglab.se.

Samtliga utvärderingar av lärprojekt finns samlade på www.reglab.se/om-reglab/styrelse/uppfoljning-av-larprojekt